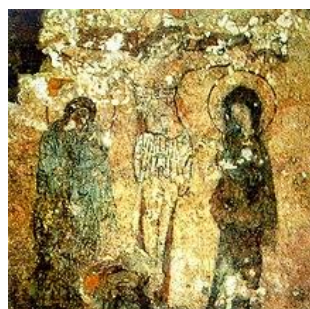

Dailės sąvokos, susijusios su pamokos tema:

Freska – (it. *fresco* – šviežias) – sienų tapybos technika ir kūrinys. Tapoma mineraliniais dažais (maišytais su grynų arba kalkių vandeniu) ant drėgnu (al fresco) arba sausu (al secco) tinku padengto sienos paviršiaus arba abiem būdais kartu (mišrioji freska). Tapoma daugiausia gamtinės kilmės dažais, šarmams atsparūs augaliniai mėlyni ir juodi pigmentai, sumaišyti su klijais, tepami ant pradžiūvusio tinko. Kartais naudojamos lesiruotės. Džiūdamos spalvos šviesėja, todėl freskai būdingas blankus koloritas.

A.Kmieliauskas, Freska Rektoriaus auloje (VU)

Vilniaus arkikatedros kriptos freska

Mozaika - monumentaliosios ir taikomosios dekoratyvinės dailės technika. Figūrinė arba ornamentinė kompozicija dėstoma iš įvairių ir spalvų akmenų (marmuro, granito, brangakmenių), smaltos, keramikos, stiklo ar kitokios medžiagos gabaliukų, plokštelių, plytelių. Komponentai sutvirtinami cemento skiediniu, betonu, sintetinė derva arba kt. rišamąja medžiaga. Mozaikos technika sukurtas kūrinys.

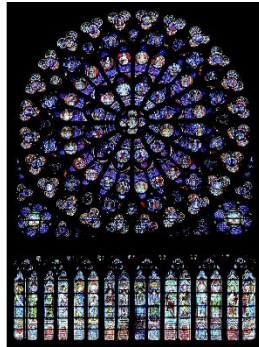

Grindų mozaika Satyras
(Nacionalinis romėnų muziejus Romoje, apie 138–192)

Gaudi, Park Guell, Barselona

Vitražas – monumentaliosios dekoratyvinės tapybos rūšis: ornamentinis arba siužetinis kūrinys iš spalvoto stiklo. Vitražas kuriamas pagal išankstinį projektą (eskizą, kartoną). Jis įstatomas į langą, duris, įtaisomas interjere (pano, pertvara). Apšviečiamas natūralia arba elektros šviesa.

Paryžiaus katedros rožė (1260)

S. Ušinskas, Žalgirio mūšis (1946, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus)

Keramika - visų iš molio lipdytų ir žiestų, o paskui išdegtų daiktų bendra sąvoka.

Keramikos dirbiniai – taikomosios dekoratyvinės dailės šaka: degti dirbiniai iš molio ir jo mišinių su kitais neorganiniais junginiais. Gamybos ciklą sudaro žaliavos parengimas, formavimas, džiovinimas ir degimas. Keramikos dirbiniai lipdomi rankomis, žiedžiami ant rato, išdegami ir puošiami.

Be autoriaus. Be pavadinimo.
Keramikinis akcentas

Vilniaus senamiesčio fragmentas

Sgrafitas – sienų tapybos technika. Siena dengiama keliais (dažniausiai 2-3) skirtingos spalvos tinko sluoksniais. Paskui viršutinis sluoksnis dalimis nupjaunamas aštriu instrumentu. Atidengiant apatini tinką kuriama kelių spalvų ornamentinė arba figūrinė kompozicija.

Sgrafitu dekoruota Strěbro (Čekija) rotušė
(1543, sgrafito dekoras – 1888)

Sgrafitas „Laikas ir Klaipėda“,
bendraautorius Romualdas Martinkus

Tekstilė, Tekstilės dirbiniai – taikomosios dekoratyvinės dailės šaka: unikalūs, rankomis atlikti tekstilės dirbiniai. Dailioji tekstilė apima dailininkų suprojektuotus ir išaustus sienų bei grindų kilimus, t. p. konceptualius parodinius darbus.

Briuselio manufaktūros darbas Šv. Jonas Krikštytojas (vilna, siuvinėta aukso ir sidabro gijomis, 16 a..)

F. Jakubauskas, Naktys juodos - naktys žalios, 2002 m.

Kompozicija - meno kūrinio arba pastato formų sandara; dėsningas įvairių elementų derinys.

Kompozicija dailės kūrinuose

V.Kandinskis, Kompozicija X. 1939 m.

Grafinė raiška

Grafinė raiška - meninio vaizdo kūrimas naudojant liniją, dėmes, štrichą. Grafinėje raiškoje daugiausia dėmesio skiriama piešiniui, kuris dažniausiai atliekamas pieštuku, plunksna, tušinuku, anglimi, sangvina ir t. t. Dažniausiai naudojamos atspaudų grafikos technikos - kartono, lino raižiniai, sausos adatos technika.

Spalvinė raiška

Spalvinė raiška - meninio vaizdo kūrimas naudojant spalvas, dėmes, potėpius. Spalvinėje raiškoje dėmesys skiriamas spalvų savybių, plastinės raiškos, tapybos priemonių ir technikų visumai. Tapoma akvarelės, guašo, akrilo, aliejinės tapybos bei naujomis, mišriomis tapybos technikomis. Atliekant kūrybines užduotis - stebima, analizuojama, fiksuojama ir spalvinės raiškos priemonėmis perteikiamas spalvinis koloritas, daiktų formos bei medžiagiškumas.

Erdvinė raiška

Erdvinė raiška – meninių objektų kūrimas iš įvairių medžiagų kopijuojant, stilizuojant, kūrybiškai interpretuojant aplinkos motyvų formas. Modeliuojamos formos, jas dekoruojant. Mokomasi kurti plokščias ir tūrines formas, supažindinama su profesionalių dailininkų kūryba ir įvairių kultūrų liaudies meno stilių ypatumais.

Atrandame užmirštą Vilniaus mikrorajonų meną
Ar šiandien aktualūs XX a. meno kūriniai?
UŽDUOČIŲ LAPAS

Ką turite atlikti?

- Surasti žemėlapyje objektus, kurie bus tiriami, juos pasižymėti ir susidaryti meno objektų kelionės planą.
- Einant maršrutu surasti mikrorajonų meno kūrinius, pasižymėti pagrindines detales.
- Aptarti spalvinius niuansus, istorinį kontekstą.
- Surastus objektus fiksuoti, fotografuoti ir pažymėti užduočių lape.
- Kompiuterinės įrangos pagalba sukurti spalvines kompozicijas aplankytų meno objektų pagrindu.
- Pristatyti paieškų ir kompozicijų rezultatus klasės draugams ir mokytojui.

Ieškomų/tiriamų meno objektų adresai (surašykite savarankiškai):

Jeruzalė-Baltupiai I	Antakalnis-Saulėtekis

(1, 2) Grupės nariai (vardas, atsakingas už...):

1.
2.
3.
4.
5.

Meno objektų žemėlapiu nuoroda:

<https://neakivaizdinisvilnius.lt/studijos/kuriniu-zemelapis/>

Meno objektų paieškų rezultatai:

[illegible]

Atrandame užmirštą Vilniaus mikrorajonų meną

Ar šiandien aktualūs XX a. meno kūriniai?

Vertinimas:

Dailė (pagal atnaujintas BP, psl. 36-38)

<i>Slenkstinis</i>	<i>Patenkinamas</i>	<i>Pagrindinis</i>	<i>Aukštesnysis</i>
Randa vizualių idėjų mokytojo nurodytuose kultūriniuose, informaciniuose šaltiniuose, aplinkoje. Kuria remdamasis nurodytais pavyzdžiais. Paskatintas trumpai žodžiu arba raštu apibendrina ir į(si)vertina įgytą patirtį. Naudodamasis pagalba trumpai nusako pagrindinius meninius bruožus, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinį priskirti tam tikrai epochai, meno kryptčiai.	Remdamasis pavyzdžiu, suplanuoja idėjos įgyvendinimo etapus. Analizuodamas ir vertindamas tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualiųjų menų raiškos priemones, vartoja išmoktas dailės sąvokas. Paskatintas padeda organizuoti dailės renginius, bendradarbiauja grupėje. Individualių kūrybinių poreikių aspektais apibūdina miestų erdves, interjerus, eksterjerus, meno kūrinius	Naudoja įvairių skaitmeninį turinį. Naudojasi įvairiais informacijos šaltiniais, jais remdamasis įvairiai pristato savo ir kitų kūrybos rezultatus. Nusako skiriamuosius bruožus, meno simbolius, menines ypatybes, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinį priskirti tam tikrai epochai, meno kryptčiai. Savarankiškai naudojasi grafinių, spalvinių, erdvinių, audiovizualiųjų ar medijų meno raiškos priemonėmis.	Geba komunikuoti ir bendradarbiauti grupėje. Naudojasi įvairiais informacijos šaltiniais. Išsamiai analizuodamas ir vertindamas tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualiųjų menų raiškos priemones, tikslingai vartoja dailės sąvokas, išsako savitą nuomonę, pateikia savų pavyzdžių. Savarankiškai domisi dailės istorija. Išsamiai apibūdina skiriamuosius bruožus, meno simbolius, menines ypatybes, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinį priskirti tam tikrai epochai, meno kryptčiai.

https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-10-10/PATVIRTINTA_Aurelija/40_Dail%C4%97s_BP%2B2022-09-30.pdf

